

Kaderstellende nota 40/13

Voorgestelde behandeling

Statencommissie : Statencommissie Economische Zaken en
Bestuur 31 mei 2013

PS-vergadering : 21 juni 2013

Onderwerp

Kaderstelling Digitale Agenda van Brabant 2013 - 2020

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3408206

Samenvatting

Om maximaal in te springen op de mogelijkheden van ICT ten behoeve van de economische en maatschappelijke ambities van Brabant stellen we voor in het kader van de Digitale Agenda van Brabant in te zetten op vier beleidsambities:

1. Versterken van de economische basis-infrastructuur, door alle Brabantse bedrijven aansluitbaar te maken op hoogwaardig breedband;
2. Voorkomen van een digitale tweedeling, door de toegang tot hoogwaardig breedband mogelijk te maken voor alle Brabantse huishoudens;
3. Intensiveren van het gebruik van ICT in Brabantse economische clusters om op open en toegankelijke wijze gezamenlijk met het bedrijfsleven en kennisinstellingen de maatschappelijke opgaven van Brabant te realiseren.
4. Bevorderen en facilitering van initiatieven bij burgers en maatschappelijke stakeholders met betrekking tot de investering in hoogwaardig breedband en de benutting van mogelijkheden van ICT.

Deze vier ambities vormen het uitgangspunt van dit statenvoorstel. Daarnaast benadrukken we dat de Digitale Agenda van Brabant een brede scope kent, en het vormt een open en toegankelijk vehicle voor onze partners ten aanzien van ontwikkelingen die ondersteunend zijn voor provinciaal beleid.

Voorstellen

1. Investeren in het aansluitbaar maken op hoogwaardig breedband van bedrijven op bedrijventerreinen middels een daartoe in te stellen Breedbandfonds Brabant;



2. Investeren in het op hoogwaardig breedband aansluitbaar maken van huishoudens, instellingen en bedrijven in buitengebieden middels een daartoe in te stellen Breedbandfonds Brabant;

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3408206

3. Instemmen met het stimuleren en faciliteren van opschaling en commerciële toepassing van ICT diensten, primair met betrekking tot zorg economie;

4. Instemmen met het faciliteren van lokale breedband initiatieven door het stimuleren van de oprichting van een koepel coöperatie;

5. Instemmen met het ontwikkelen en realiseren van een actieve communicatiefunctie rondom de Digitale Agenda;

6. Instemmen met het doen uitvoeren van onderzoek ten behoeve van het monitoren van beleidsrelevantie en beleidsrealisatie van de Digitale Agenda.

Wij stellen u voor te besluiten conform bijgaand ontwerpbesluit.

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 van deze notitie wordt ingegaan op de aanleiding en eerdere en gerelateerde besluitvorming rondom deze Digitale Agenda. In deel I van deze notitie - hoofdstuk 2 en 3 - wordt de kaderstelling geboden. Hier wordt ingegaan op de visie, missie en beleidsambities die met de Brabantse inzet op ICT en hoogwaardig breedband wordt geambieerd (het 'waarom' en de onderkenning van de provinciale rol). In deel II, de hoofdstukken 4.1 t/m 4.6 worden zes voorstellen besproken. Per voorstel wordt de precieze aanpak toegelicht en beargumenteerd. Ook wordt per voorstel de kanttekeningen, financiën en planning toegelicht. Deel II geldt als de uitvoeringsagenda van de Digitale Agenda van Brabant.

1. Aanleiding en eerdere besluitvorming

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3408206

De Digitale Agenda van Brabant kan zich verheugen in een aanzienlijke maatschappelijke en politieke belangstelling vanuit diverse maatschappelijke geledingen. Begin 2011 werd aan de provincie een 'Brabant Manifest Breedband' aangeboden, waarin enkele regionale stakeholders de provincie oproepen om een sturende, coördinerende en faciliterende rol te spelen ter bevordering van de uitrol van supersnel breedband in de provincie Noord-Brabant. Sindsdien werd dit onderwerp door een veelheid aan belangengroepen en partijen uit Brabant via de media, door brieven en bezoeken bij de provincie onder de aandacht gebracht door tal van gemeentes en maatschappelijke stakeholders waaronder de B5, de SRE, de ZLTO, VBG, VKK, TU/e, BZW, KvK en SER Brabant.

In het bestuursakkoord Tien voor Brabant werd op deze maatschappelijke belangstelling gereageerd met door het onderkennen van het beleidsvoornemen te komen tot een Digitale Agenda van Brabant. Hiervoor werden er twee uitgangspunten onderkend:

1. Hoogwaardig breedband zou als basisvoorziening toegankelijk moeten zijn voor alle burgers en bedrijven in Brabant;
2. De provincie zou de inzet van ICT ten behoeve van de maatschappelijke opgaven van Brabant moeten bevorderen.

De Startnotitie Digitale Agenda van Brabant werd besproken in de vergadering van de commissie voor Economische Zaken en Bestuur van 31 augustus 2012. Op 15 september 2012 werd besloten aan Gedeputeerde Staten de opdracht te geven tot de ontwikkeling van een kaderstellende notitie, gebaseerd op het derde scenario 'investeren en realiseren' uit de Startnotitie.

Dit besluit was in lijn met de adhesieverklaringen die ontvangen werd vanuit de Brabant Zeeuwse Werkgeversvereniging/de Kamer van Koophandel, Reggefiber en SER Brabant. Met deze Kaderstellende notitie wordt aan deze opdracht voldaan.

Tot de beoogd in te zetten instrumenten ter realisatie van de beleidsambities uit deze Digitale Agenda behoren het Breedbandfonds Brabant en het Innovatiefonds. Op 19 november 2012 heeft u ingestemd met het voorstel om in het kader van de tweede tranche van de Investeringsagenda de instelling van een viertal fondsen voor te bereiden en de benodigde middelen hiervoor te reserveren, waaronder de voornoemde twee fondsen. In deze Kaderstellende notitie wordt voor wat betreft de investeringsaanpak voortgebouwd op voornoemd Statenvoorstel Fondsvorming en de business case Breedbandfonds Brabant. Voor de verdere uitwerking van deze fondsen wordt verwezen naar de Statenvoorstel Fondsvorming (nr/13). In deze Kaderstellende

notitie Digitale Agenda van Brabant wordt de inzet van het Breedbandfonds instrument geplaatst in het bredere beleidsmatige kader en pallet van maatregelen die samen de Brabantse inzet rondom digitalisering vormt. Gezien de onderlinge verwevenheid worden beide Statenvoorstellen gelijktijdig aangeboden.

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3408206

Met het formuleren van deze Digitale Agenda verkeert Brabant in goed gezelschap. In Europa werd in 2010 de Digitale Agenda van Europa onderkend, de Rijksoverheid onderkende in 2011 een nationale variant Digitale Agenda.nl. De G4 en G32 steden hebben via het platform StedenLink een Digitale Stedenagenda ontwikkeld. En in 2012 en 2013 zijn gelijksoortige beleidsvoornemens geformuleerd in de provincies Overijssel, Gelderland en Friesland. Bekend is, dat ook in andere provincies beleid in ontwikkeling is.

Behalve dat we goed kijken naar ontwikkelingen elders biedt de Digitale Agenda een toegankelijk en open platform voor de 'triple helix'. We bieden het bedrijfsleven en kennisinstellingen volop de ruimte om mee te participeren en mee te denken over ontwikkelingen die bijdragen aan de maatschappelijke provinciale doelstellingen.

Bevoegdheid

De vaststelling van deze kaderstellende notitie en de voor uitvoering benodigde middelen is een bevoegdheid van PS vanuit haar kaderstellende en budgettaire rol.

Deel I. Kaderstelling

2. Visie Digitale Agenda van Brabant

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3408206

In de *Agenda van Brabant* en in het bestuursakkoord *Tien voor Brabant* formuleert de Provincie haar ambitie om Brabant te laten uitgroeien tot een internationale top kennis- en innovatieregio. Bij het realiseren van deze ambitie speelt ICT (informatie- en communicatietechnologie) een sleutelrol.

De afgelopen decennia heeft ICT onze samenleving aanzienlijk veranderd. Met de opkomst van internet is informatie in overmaat beschikbaar en zijn de manieren waarop we communiceren en relaties aangaan ingrijpend gewijzigd. ICT zorgt voor innovatie, verandert markten en verhoogt de productiviteit van bedrijven, instellingen en overheden. Een analyse van de plannen van de Nederlandse Topsectoren laat zien dat – afhankelijk van de aard van de sector - 10 tot 50% van de beschreven activiteiten en 30% van de genoemde innovatieprocessen in de Nederlandse topsectoren ICT gedreven is. Het benutten van de kansen van ICT wordt daarmee in toenemende zin een concurrentiefactor van betekenis voor de Brabantse economie.

De digitalisering van onze samenleving strekt zich uit naar steeds meer domeinen – communicatie, consumptie, zorg, onderwijs, overheids-communicatie, energie - merkbaar voor iedere burger en terug te vinden in cijfers over de sterke stijging in onze dataconsumptie. Studies (oa. TNO, 2010) laten zien dat het dataverbruik elk jaar 30-40% stijgt en in 2020 mogelijk 50x zoveel is als momenteel. Intensiveren van het proces van digitalisering vormt bovendien de sleutel tot het realiseren van de maatschappelijke opgaven in Brabant, zoals beschreven in de Agenda van Brabant: gezond ouder worden, een vitaal platteland, energietransitie en slimme mobiliteit.

Bovenstaande ontwikkelingen stellen hoge eisen aan de kwaliteit van de breedband infrastructuur in Brabant. Aan de verwachte vraagontwikkeling kan het basisbreedband netwerk in Brabant (ADSL) - in steeds mindere mate voldoen. Al op dit moment schiet dit netwerk qua capaciteit en snelheid bij de zwaardere consumentengebruikers en voor de zakelijke markt tekort. Steeds meer zal een beroep gedaan worden op hoogwaardig breedband (ook *next generation access networks* of NGA netwerken). Hiertoe wordt onder meer kabel en glasvezel gerekend. De markt investeert echter alleen daar waar dat commercieel rendabel is. Met name in het buitengebied, in kleine kernen en op meer afgelegen bedrijventerreinen vindt aanleg door de markt niet plaats. De provincie heeft hier een rol te spelen.

De aanwezigheid van hoogwaardig breedband is een factor van strategisch belang ter versterking van de aantrekkelijkheid van Brabant als vestigingsplaats voor bedrijven en kenniswerkers. Volgens de door de provincie Noord-Brabant onderschreven visie 'Brainport 2020' maakt zo'n netwerk in Brabant open innovatie beter mogelijk en trekt deze onderzoek, kennis, bedrijfsleven en werkgelegenheid aan. Een versnelde uitrol werd daarom als een van de urgente 'basics' acties onderkend. Die opgave wordt met deze Digitale Agenda van Brabant ter hand genomen.

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3408206

3. Missie en beleidsambities

De missie van deze Digitale Agenda van Brabant is, Brabant-breed optimaal in te spelen op de kansen en mogelijkheden van informatie- en communicatie technologie (ICT). Hiertoe wordt ingezet op vier beleidsambities:

1. Versterken van de economische basis-infrastructuur door alle Brabantse bedrijven aansluitbaar te maken op hoogwaardig breedband

In het Economisch Programma 2010-2020 werd een tweesporenbeleid voorgesteld ter versterking van de Brabantse economie: 'op weg naar de top' en 'de basis op orde'. Tot 'de basis op orde' behoort ook het zorgdragen voor een goede hoogwaardige breedband infrastructuur voor Brabantse bedrijven. Hiermee wordt de economische basis-infrastructuur in Brabant versterkt.

De eerste beleidsdoelstelling is, om alle Brabantse bedrijven aansluitbaar te maken op hoogwaardig breedband. Wij richten ons specifiek op die gebieden in Brabant waar commerciële aanleg van hoogwaardig breedband niet economisch rendabel is. Dat is het geval op een deel van de Brabantse bedrijventerreinen, en bij bedrijven in de Brabantse buitengebieden en kleine kernen.

Deze ambitie versterkt de concurrentiekracht van het midden- en kleinbedrijf in Brabant. Er is zijn raakvlakken met de Strategie Bedrijventerreinen en andere werklocaties, met de beleidskaders Vrijtijdseconomie, Brabantse Agrofood 2020 en de Transitie Stad en Platteland.

2. Het voorkomen van een digitale tweedeling, door de toegang tot hoogwaardig breedband mogelijk te maken voor alle Brabantse huishoudens

Om nu en in de toekomst te kunnen blijven meedoen met de moderne samenleving, is een goede digitale toegankelijkheid van vitaal belang.

Als provincie zijn we ervoor verantwoordelijk dat de zegeningen van de digitale wereld toegankelijk zullen zijn en blijven voor alle Brabanders, zowel in steden, in dorpen als in het buitengebied. Een digitale tweedeling in Brabant willen we voorkomen.

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3408206

De tweede beleidsambitie is daarom, het aansluitbaar maken op hoogwaardig breedband van huishoudens en instellingen in gebieden waar dit netwerk nog niet ligt en de markt deze niet op eigen initiatief aanlegt – zoals in het buitengebied en diverse kleine kernen in Brabant.

Deze ambitie versterkt indirect de leefbaarheid van het Brabantse platteland, vermindert de mobiliteitsdruk, draagt bij aan de beheersing van zorgkosten en de aantrekkelijkheid van Brabant als vestigingsplaats voor kenniswerkers. De ambitie past in de lijn van de beleidskaders Transitie Stad en Land, Leefbaarheid, en Zorgeconomie (Health@Home).

3. Intensiveren van het gebruik van ICT in Brabantse economische clusters om de maatschappelijke opgaven van Brabant te realiseren ('Benutting van de kansen van ICT').

Digitalisering krijgt vorm in processen van ontwikkeling, commercialisering en gebruik van nieuwe ICT toepassingen in diverse sectoren. Hierbij zijn kennisinstituten en ondernemers primair aan zet. Veel is technisch al mogelijk. De benutting van het volledige potentieel van ICT ten behoeve van de maatschappelijke opgaven van Brabant stuit echter soms op knelpunten die voor individuele ondernemers niet op te lossen zijn.

De derde beleidsambitie is, het intensiveren van het gebruik van ICT in Brabantse economische clusters om de maatschappelijke opgaven van Brabant te realiseren ('Benutting van de kansen van ICT'). Door knelpunten te identificeren en waar mogelijk ondernemers te helpen ICT diensten voor maatschappelijke opgaven in de markt te zetten kan de provincie hierin een stimulerende en een faciliterende rol vervullen. Hierbij werken we binnen al vastgestelde beleidskaders en met gebruik making van de al beschikbare provinciale instrumenten.

Deze ambitie versterkt het economisch en maatschappelijk rendement van provinciale investeringen in ICT en hoogwaardig breedband. De ambitie past in de lijn van het Economisch Programma 2020 'op weg naar de top', en heeft relaties met de beleidskaders Zorgeconomie, Brabantse Agrofood 2020 en de Energieagenda 2010-2020.

4. Bevorderen en facilitering van initiatieven bij burgers en maatschappelijke stakeholders met betrekking tot de investering in hoogwaardig breedband en de benutting van mogelijkheden van ICT.

Als provincie kunnen we het niet alleen. ICT speelt in teveel maatschappelijke geledingen en economische sectoren een rol. Ook in het perspectief van een terugtrekkende overheid doet de Digitale Agenda een groot beroep op het zelf organiserend vermogen van de Brabantse burgers en de ‘triple-helix’ van ondernemers, kennisinstellingen en (andere) overheden. Om de Digitale Agenda van Brabant te laten slagen hebben we de inzet van veel, zo niet alle, maatschappelijke stakeholders in Brabant – en ook daarbuiten - nodig: om mee te denken, om initiatieven te ontplooiën, om mee te organiseren en om mee te investeren. Als provincie willen we daarbij een moderne overheid zijn, met open deuren en een open oor voor wat beweegt in de samenleving. Een overheid die meebeweegt met initiatieven die door burgers, ondernemers en maatschappelijke partners genomen worden. Een overheid die partners aanspreekt op hun kracht en eigen verantwoordelijkheid, maar die ook bereid en in staat is waar nodig het initiatief te nemen, partners te verbinden en knelpunten weg te nemen.

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3408206

De oproep tot het nemen van de eigen verantwoordelijkheid strekt in deze Digitale Agenda zich uit tot de gewone burger en de individuele ondernemer. Om de aanleg van hoogwaardig breedband mogelijk te maken en om het aanbod van breedband diensten tot leven te wekken worden zij opgeroepen het initiatief te nemen, zichzelf te organiseren en de samenwerking op te zoeken. Voor het realiseren van de doelen uit deze Digitale Agenda is het ontlokken, stimuleren en faciliteren van het lokaal organiserend vermogen van doorslaggevend belang. Hiermee moge dan ook duidelijk zijn dat de Digitale Agenda een breed vehicle is waarmee we de ‘triple helix’ een toegankelijk en open platform bieden om gezamenlijk in Brabant de maatschappelijke doelstellingen met behulp van ICT te realiseren.

De vierde beleidsambitie is daarom, het bevorderen en faciliteren van initiatieven bij burgers en maatschappelijke stakeholders met betrekking tot de investering in hoogwaardig breedband en de benutting van mogelijkheden van ICT.

Deel II. Voorstellen (Uitvoeringsagenda)

4.1 Investeren in het aansluitbaar maken op hoogwaardig breedband van bedrijven op bedrijventerreinen middels een daartoe in te stellen Breedbandfonds Brabant;

Argumenten

In opdracht van de provincie Noord-Brabant werd in 2012 door Heliview (2012) in kaart gebracht in welke mate bedrijven op bedrijventerreinen in Brabant zijn aangesloten op glasvezel. In Brabant zijn 554 bedrijventerreinen. Op 294 van deze terreinen (53%) wordt

hoogwaardig breedband aangeboden, op 260 (47%) niet. Ongeveer 27% van de bedrijven op bedrijventerreinen is aangesloten op hoogwaardig breedband.

Maar liefst 14.870 bedrijven op bedrijventerreinen in Brabant is daarmee niet aangesloten op hoogwaardig breedband. Het betreft hier met name kleinere bedrijventerreinen en kleinere ondernemingen: de economische basis en banenmotor van Brabant.

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3408206

Met het ontbreken van een goede hoogwaardige breedband verbindingen lopen bedrijven diverse voordelen mis. Dat zijn allereerst kostenbesparingen: via glasvezel kunnen bedrijven goedkoper telefonie en internet gebruiken. Glasvezel is onmisbaar voor de inkoop van automatiseringsdiensten en het buiten de deur plaatsen van data opslag en beheer (*cloud computing*) en daarmee de besparing op ICT kosten. Voor bedrijfs- en terreinbeveiliging (camerabewaking) is hoogwaardig breedband noodzakelijk. En glasvezel is noodzakelijk voor sociale en technologisch innovatieve vormen van bedrijvigheid, bijvoorbeeld om telewerken mogelijk te maken en om in ketensamenwerkingsrelaties met andere bedrijven te participeren. Het Heliview onderzoek toonde aan dat maar liefst (60%) van de bedrijven op bedrijventerreinen geïnteresseerd zijn in de aansluiting op hoogwaardig breedband, wanneer het aanbod zou verbeteren.

Analyse brengt de volgende bevindingen aan het licht:

a. Marktaanbod richt zich met name op het hogere segment.

Op alle bedrijventerreinen in Brabant is er aanbod met betrekking tot hoogwaardig breedband. Marktpartijen als Eurofiber en KPN bieden individuele ondernemers glasvezel pakketten aan tegen een hoog tarief en met een hoge gegarandeerde kwaliteit (mbt. capaciteit, bedrijfszekerheid, beveiliging). Deze ‘Mercedes’ van de verbinding is voor kleine ondernemers niet betaalbaar.

b. Monopolistische markt en gebrek aan openheid.

Wanneer er door individuele bedrijven met een van de commerciële aanbieders in zee wordt gegaan ontstaat er een korte termijn leveranciersafhankelijkheid doordat er vaak alleen tegen hoge kosten diensten van derden (bv. voor camerabewaking) kunnen worden ingekocht, en een lange termijn leveranciersafhankelijkheid (en voor de netwerkaanbieder een lokale monopoliepositie) omdat het voor concurrerende aanbieders minder interessant wordt te investeren op hetzelfde bedrijventerrein. Dit heeft prijsopdrijving tot gevolg.

c. Noodzaak voor een collectieve aanpak.

Als individuele ondernemer is een glasvezelverbinding alleen betaalbaar als het financieringsprobleem als (parkmanagement) collectief ter hand wordt genomen. Hierdoor dalen de kosten voor een individueel bedrijf

aanzienlijk, soms tot wel een tiende deel van het marktaanbod voor een individuele aansluiting.

Ook samenwerking tussen diverse bedrijventerreinen in de regio en combinaties met aansluitingen van huishoudens in de buurt kunnen de kostprijs verder reduceren. De precieze kostprijs (zoals aangeboden door marktpartijen) hangt af van de situatie ter plekke: de afstand tot het dichtstbijzijnde breedband knooppunt ('backbone'), het aantal ondernemers dat deelneemt, de afname van diensten etc.

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3408206

d. Realisatieproblemen

In de praktijk blijkt dat verglazingsprojecten op bedrijventerreinen tegen een aantal problemen aanlopen, die de totstandkoming van goede business cases bemoeilijken: een gebrek aan kennis en ervaring met de telecommarkt, een gebrek aan sociale cohesie, initiatief en samenwerking op sommige bedrijventerreinen en problemen om de financiering rond te krijgen.

Voorstel

Om de bovenstaande problematiek te adresseren, wordt voorgesteld middelen ter beschikking te stellen voor het aansluiten van 4150 zakelijke adressen op 120 bedrijventerreinen in Brabant.

Het betreft hier de inzet op een deel van de te ontsluiten bedrijventerreinen (46%). Deze bedrijventerreinen zijn 'wit' dat wil zeggen dat er op dit moment nog geen van de bedrijven toegang tot hoogwaardig breedband heeft en er geen netwerk in de buurt ligt. Naar verwachting is de financieringsproblematiek bij deze bedrijventerreinen het hoogst. Bovendien worden zo risico's van het geven van niet-toegestane staatssteun vermeden. De totale investeringsopgave wordt geschat op € 20 mln. waarbij het fonds € 5 mln. zou moeten afdekken. Wij stellen daarbij een financieringsmodel voor waarbij de diverse belanghebbenden allen een financiële bijdrage leveren, op een manier waarop in de markt momenteel al ervaring is opgedaan. Zie voor een rekenvoorbeeld het onderstaande kader.

Kader 1. Financieringsmodel bedrijven op bedrijventerreinen

Bij aansluitingen van bedrijven op bedrijventerreinen wordt uitgegaan van gemiddelde aansluitkosten van € 5000,-. Dit gemiddelde tarief is hoger dan een consumentenaansluiting omdat bedrijfsaansluitingen duurder zijn door de benodigde bandbreedte en een hogere kwaliteit van verbindingen (benodigde service levels). Bij de financiering van bedrijventerreinen wordt de benodigde financiering aldus bijeen gebracht:

- a. Marktpartij of netwerkcoöperatie. De beoogd eigenaar van het netwerk levert het merendeel van de geraamde kosten,

- bijvoorbeeld € 3000,- in geval van een marktpartij;
- b. De eindgebruiker (het bedrijf op het bedrijventerrein). Deze betaalt € 250,- eenmalige aansluitkosten. Daarnaast lost de eindgebruiker de commerciële lening en Breedband Fonds lening af. Daarmee is naar schatting € 50,- gedurende 12 jaar gemoeid;
 - c. Het te overbruggen financieringsgat (in dit rekenvoorbeeld € 1750,-) wordt voor de helft uit het Breedbandfonds Brabant gedekt, dus € 875,-;
 - d. Het laatste stuk wordt afgedekt door een commerciële lening, van € 875,-. Denkbaar is dat de commerciële lening ook door het Breedbandfonds Brabant verleend wordt.

De benodigde financiering (€ 5000,-) wordt dus bijeen gebracht door de markt of netwerkcoöperatie (€ 3000,-), de eindgebruiker (een bedrijf) (€250,- + aflossing lening), het Breedbandfonds Brabant (€875,-) en de commerciële bank (€875,-). NB. Het betreft hier een rekenvoorbeeld. Voor de precieze berekening wordt u verwezen naar het Statenvoorstel Instelling fondsen tweede tranche Investeringsagenda en de businesscase Breedbandfonds Brabant.

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3408206

De benodigde middelen worden ter beschikking gesteld via het Breedbandfonds Brabant, dat wordt ondergebracht bij de BOM Holding. Zie voor de opzet en parameters van dit fonds het Statenvoorstel 'Instelling fondsen tweede tranche Investeringsagenda'.

Gezien de soms lage organisatiegraad op bedrijventerreinen is de beschikking stelling van investeringsmiddelen waarschijnlijk onvoldoende, en zal het fondsmanagement aanvullende inspanningen moeten plegen om de maatschappelijke doelstelling te realiseren. Ook is denkbaar dat bij de ontwikkeling van projectaanvragen aansluiting wordt gezocht bij de Brabantse inzet op het gebied van de herstructurering van bedrijventerreinen. Dit wordt praktisch mogelijk door het fonds onder te brengen bij onze uitvoeringsorganisatie de Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij (BOM).

Financiën en planning

Deze worden behandeld in het Statenvoorstel 'Instelling fondsen tweede tranche Investeringsagenda'.

Kanttelingen

- Er wordt ervan uitgegaan dat eventuele voorfinanciering of subsidiering van projecten, bijvoorbeeld ten behoeve van vraagbundeling, door gemeentes opgepakt zal worden (zie ook 'rol gemeentes' bij voorstel 2);

- Bij de beoogde aanpak wordt uitgegaan van het initiatief van lokale partijen. Dit stelt eisen aan de communicatie en voorlichting over het Breedbandfonds Brabant;
- Waar al een of enkele bedrijven op een bedrijventerrein is aangesloten, is het verglazen van de rest van de bedrijven mogelijk ongeoorloofde staatssteun. Dit wordt nader onderzocht in het kader van een Melding Staatssteun (zie ook voorstel 2). Vooralsnog blijven we met de huidige focus op alleen ‘witte’ bedrijventerreinen (zonder verglazingsintenties of al aanwezige backbone) aan de veilige kant.

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3408206

4.2. Investeren in het op hoogwaardig breedband aansluitbaar maken van huishoudens, instellingen en bedrijven in buitengebieden middels een daartoe in te stellen Breedbandfonds Brabant;

Argumenten

a. 70.000 huishoudens zonder hoogwaardig breedband

In Brabant zijn er 70.000 huishoudens, instellingen en afgelegen ondernemers (bv. agrariërs, campings) zonder toegang tot hoogwaardig breedband. Dit zijn de adressen die in de jaren ‘80 van de vorige eeuw door de kabelaars – in die jaren vaak nog niet geprivatiseerd - als te onrendabel voor aansluiting op het kabelnetwerk werden beoordeeld. Deze adressen liggen veelal in het buitengebied en de kleine kernen van Brabant. Deze adressen hebben voor het merendeel wel toegang tot basisbreedband (ADSL, satelliet), maar door de voortschrijdende digitalisering schieten deze verbindingen in toenemende mate tekort.

b. Nauwelijks marktinvesteringen in buitengebieden en kleine kernen

Huidige marktinitiatieven (oa. Reggefiber) richten zich op de aanleg van (met name) glasvezel in stedelijk gebied. Er zijn nauwelijks marktinitiatieven die zich richten op de ontsluiting van huishoudens en bedrijven in de onrendabele gebieden (buitengebied en kleine kernen). De markt is gestagneerd, en voorziet niet in de maatschappelijk wenselijke inspanning om alle Brabantse burgers van hoogwaardig breedband te voorzien. De markt faalt hier, een motief voor overheidsingrijpen.

c. Financieringsproblemen

De reden voor dit marktfalen is terug te herleiden tot een financieringsprobleem. Om de 70.000 huishoudens aan te sluiten is er een investeringsopgave van zo’n 210 miljoen euro. Er is geen marktpartij die deze investeringsinspanning kan opbrengen, omdat de te maken kosten een veelvoud zijn van de te verwachte opbrengsten. De gemiddelde kosten van een aansluiting in het buitengebied bedraagt € 3000,-. In stedelijk gebied gaat het om zo’n € 1000,- aansluitkosten per adres. Marktpartijen zijn niet bereid meer dan de gemiddelde

aansluitkosten in stedelijk gebied voor een aansluiting in het buitengebied te betalen. Hierdoor is er een financieringskloof van +/- 1900,- per adres.

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3408206

d. Maatschappelijke urgentie

De maatschappelijke urgentie om deze problematiek te adresseren is groot. Juist omdat in diverse gemeenten verglazingsinspanningen in de kernen plaatsvinden, ligt de vraag op tafel hoe het buitengebied moet worden aangesloten. De grote belangstelling is ook af te lezen aan het succes van vraagbundeling in het buitengebied. Hierbij wordt een betalingsbereidheid van meer dan 60% afgegeven door bewoners die op dit moment nog geen toegang tot hoogwaardig breedband hebben.

Voorstel

Om de bovenstaande problematiek te adresseren, wordt voorgesteld middelen ter beschikking te stellen voor het aansluiten van de 70.000 huishoudens, instellingen en zakelijke adressen die momenteel niet op hoogwaardig breedband zijn aangesloten.

Financieringsmodel

Wij stellen daarbij een financieringsmodel voor waarbij de diverse belanghebbenden allen een financiële bijdrage leveren. Zie voor een rekenvoorbeeld het onderstaande kader.

Nodig voor bovenstaande systematiek is een intermediaire organisatie die de benodigde middelen bij elkaar organiseert namens een groep van eindgebruiker. In de business case bij het Breedbandfonds Brabant worden een drietal verschillende varianten onderkend (marktpartijen, netwerkcoöperaties en financieringscoöperaties) waarbij een organisatie (respectievelijk een marktpartij, een lokale coöperatie, of een hybride variant daarvan) deze rol van intermediaire partij vervult. Voor deze drie typen organisatie zijn varianten op het financieringsmodel ontwikkeld.

Kader 2. Financiering aansluiting huishoudens in wit gebied.

Om de aansluitkosten van € 3000 per aansluiting in het buitengebied te realiseren, worden de volgende financiers (a + b + c + d) bijeen gebracht:

- a. Een marktpartij of netwerkcoöperatie. De beoogd eigenaar van het netwerk levert de bijdrage die hij ook in het stedelijk gebied zou bijleggen (bv. € 1000,);
- b. De burger. Deze levert een bijdrage in de vorm van eenmalige aansluitkosten (bv. € 100,) en het afsluiten van een lening voor financiering van de resterende aansluitkosten die via een maandelijkse bijdrage van bv. € 25, over een looptijd van 12 jaar wordt terugbetaald;
- c. Een commerciële bank. Deze verstrekt een lening onder marktcondities (bv. € 950,).
- d. Het Breedbandfonds Brabant. Deze verstrekt een aanvullende lening tegen ‘zachtere’ condities waardoor de kans dat een commerciële bank ook een lening verstrekt sterk toeneemt. De fondslening is maximaal de helft van het te overbruggen financieringsgat, dus zo’n € 950,-.

De benodigde financiering (€ 3000,) wordt dus bijeen gebracht door de markt of netwerkcoöperatie (€ 1000,), de burger (€100, + aflossing lening), de commerciële bank (€950,) en het Breedband Fonds (€950,).

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3408206

Omvang van het fonds

Voor de aanleg op witte bedrijventerreinen en de aanleg van de huishoudens in wit gebied is de totale investeringsopgave op 230 miljoen geraamd. De provincie zou daarvan 69 miljoen voor zijn rekening moeten nemen. Samen met de andere financiers kan volgens deze formule dan de gevraagde investeringsopgave worden gerealiseerd. Vereenvoudigd heeft de totale investeringsimpuls dan de volgende opbouw (zie de businesscase Breedbandfonds Brabant voor de precieze berekeningen, gebaseerd op meerdere varianten van financieringsmodellen).

De provinciale bijdrage wordt revolverend (via leningen en garantiestellingen) ingezet, en stroomt mettertijd (25 jaar) weer terug in de provinciale middelen.

Voorgesteld wordt voor deze opgave € 50 miljoen te reserveren. Een hogere inzet achten we niet reëel, omdat op dit moment niet voorzien kan worden of bezien over heel Brabant gemeenten, burgers en cofinanciers daadwerkelijk bereid zijn hun aandeel in het realiseren van de maatschappelijke opgave te doen.

Ook is het niet ondenkbaar dat door technische en economische ontwikkelingen (lagere kosten, hogere opbrengsten) de huidige rekensommen voor wat betreft de benodigde middelen in de toekomst naar beneden kunnen worden bijgesteld. De ambitie is, met deze € 50 miljoen 70% van de huishoudens en ‘witte’ Brabantse bedrijventerreinen aansluitbaar te maken. Daadwerkelijke aansluiting op hoogwaardig breedband blijft daarbij uiteindelijk een individuele keuze die door de consument of de zakelijke eindgebruiker gemaakt moet worden.

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3408206

Opzet van het fonds

De middelen worden ter beschikking gesteld via het Breedbandfonds Brabant, dat wordt ingericht als aparte BV onder de BOM Holding. Voor de precieze opzet van dit fonds wordt u verwezen naar het Statenvoorstel Fondsvorming.

Bij de opzet en definitie van het fonds worden de volgende beleidsuitgangspunten gehanteerd:

- Werken binnen Europese staatssteunkaders. Europa stelt strikte eisen aan staatssteun, en heeft een specifiek kader voor de investering in de markt van telecom infrastructuur. Bij de definitie en verdere uitwerking van het Breedbandfonds Brabant zijn deze kaders als uitgangspunt gehanteerd;
- Als gevolg daarvan zijn o.a. bepalingen opgenomen met betrekking tot de openheid van netwerken en bewijslast dat overheidsinvestering alleen ten goede komt aan wit gebied;
- Via het fonds zijn investeringen mogelijk in glasvezel, coax en draadloze verbindingen. Het fonds investeert niet in mobiele technologieën als 4G/LTE netwerken;
- Aanvragen uit het fonds kunnen worden gedaan door gemeenten, marktpartijen en lokale initiatieven zoals coöperaties.

Rol gemeenten

Voor gemeenten is een centrale coördinerende rol weggelegd in het starten of het stimuleren van projectinitiatieven die in aanmerking kunnen komen voor het Breedbandfonds Brabant (zowel met betrekking tot bedrijventerreinen als het buitengebied). Gemeentes kunnen worden benaderd door commerciële partijen met investeringsintenties in het grijze en zwarte gebied en kunnen in onderhandeling gericht afspraken maken over de precieze gebieds- en objectafbakening, dus inclusief het ‘meenemen’ van het buitengebied. Gemeenten kunnen private investeringen uitlokken via aantrekkelijke gemeentelijke tariefstellingen (o.a. lèges) en een actieve opstelling. En gemeenten spelen een belangrijke rol bij het (doen) organiseren en het financieren van vraagbundeling via het mobiliseren en organiseren van diverse stakeholders (bv. agrariërs+ ondernemersvereniging + buurtvereniging + zorgkoepel).

Wij stellen voor als provincie deze coördinerende rol van gemeentes mede mogelijk te maken via door actieve communicatie richting gemeentes over hun beoogde rol. De voorfinanciering van projecten in de vraagbundelingsfase wordt ook niet vanuit het Breedbandfonds Brabant of het provinciale budget ter hand genomen.

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3408206

Interprovinciale samenwerking

Bij de vormgeving van de Digitale Agenda van Brabant is nauw samengewerkt met andere provincies met vergelijkbare beleidsintenties. Veel telecom partijen opereren landelijk en er is veel te winnen bij het uitwisselen van ervaringen, het verdelen van taken, het bundelen van onderhandelingsmacht, en het samen optrekken richting het Rijk en Europa.

Wij stellen voor deze koers verder te intensiveren. Bij de instelling van het Breedband Fonds wordt aan de BOM Holding gevraagd de mogelijkheden van verdere uitwerking van het fondsmanagement waar mogelijk in samenwerking met andere provinciale uitvoeringsorganisaties en investeringsfondsen ter hand te nemen. Een vorm van bovenprovinciale uitvoeringsorganisatie kan daar een uitkomst van worden.

Staatssteunmelding

Wij verwachten met de bovenstaande aanpak te werken binnen de Europese Staatssteun kaders en dat zal blijken dat deze staatssteun is toegestaan. Om toekomstige problemen te voorkomen bereiden wij een melding bij de Europese commissie voor van dit voornemen tot staatssteun. Omdat meerdere provincies momenteel ook overwegen een vergelijkbare investeringsimpuls vorm te geven, werken we ook hierbij waar mogelijk samen met andere provincies en het Rijk.

Financiën en planning

Deze worden behandeld in het Statenvoorstel 'Instelling fondsen tweede tranche Investeringsagenda'.

Kanttelingen

Een fonds voor een gestagneerde markt

In tegenstelling tot de andere beoogde fondsen, wordt het Breedbandfonds Brabant ingezet in een markt die op dit moment gestagneerd is. Wij denken dat met de definitie van dit fonds de markt van aanleg van hoogwaardig breedband in het buitengebied tot ontwikkeling zal komen. Wij verwachten dat in reactie tot dit fonds dat er marktinitiatieven zullen ontstaan om van de mogelijkheden die dit fonds biedt gebruik te maken.

Wij hebben enkele marktpartijen (UPC, Ziggo en Reggefiber) de onderhavige voorstellen voorgelegd. Marktpartijen zijn – in afwachting van het definitieve investeringsreglement en het verloop van de staatssteun procedure - voorzichtig positief en onderschrijven de primaire doelstelling van het fonds. Zij zien vooralsnog geen barrières voor cofinanciering onder de geschetste voorwaarden – al zijn er kritische punten die wij in het kader van het staatssteun traject nog verder zullen moeten uitwerken. De kabelars volgen de provinciale investeringsintenties met name kritisch op (het voorkomen van) eventuele neveneffecten van overheidssteun in wit gebied op netwerkontwikkeling in grijs gebied (waar kabel ligt). Reggefiber geeft aan dat de beoordeling tot cofinanciering per project zal plaatsvinden en dat het met name geïnteresseerd is en blijft in de commercieel aantrekkelijkste gebieden. Daarnaast geven alle drie de partijen aan de mogelijkheden te onderzoeken op actief op de mogelijkheden van dit fonds in te kunnen springen. Tot slot geven alle drie de partijen aan dat zij geïnteresseerd zijn om de maatschappelijke opgave van de aansluiting op wit gebied in goede publiek-private samenwerking ter hand te nemen.

Opkomst van 4G technologie.

Een mogelijk relevante ontwikkeling voor onze business case vormt de opkomst van 4G. Dit zou mogelijk de interesse van consumenten of kleine ondernemers om te participeren in de aanleg van hoogwaardig breedband kunnen verminderen of wegnemen.

De precieze impact van 4G netwerken is nog ongewis – momenteel worden studies uitgevoerd (o.a. TNO) om de technologische mogelijkheden en maatschappelijke consequenties van dit netwerk in kaart te brengen. Op basis van gesprekken met experts (o.a. een bijeenkomst van StedenLink, gesprekken met KPN en TNO) verwachten wij dat deze mobiele netwerken geen structureel alternatief voor vaste verbindingen zullen vormen en dat bewoners en bedrijven onverminderd geïnteresseerd zullen zijn in de aansluiting op een vast hoogwaardig breedband netwerk.

De redenen hiervan worden enerzijds ingegeven door het feit dat mobiele netten niet over de betrouwbaarheid, capaciteit en symmetrie bezitten die nodig zijn voor zakelijk of intensief consumenten gebruik. Voor zaken als communicatie met een zorgverlener, lesprogramma's, medische monitoring, camera bewaking en *triple play* diensten wordt de vereiste betrouwbaarheid niet door mobiele netten geleverd. Daarnaast is mobiel internet relatief duur in gebruik. Ontwikkelingen als smart grids en domotica in huishoudens en bedrijven zijn onvoldoende kosteneffectief te ontwikkelen via draadloze verbindingen.

Tot slot is de beschikbare capaciteit van het netwerk slechts een klein deel van het capaciteit van het vaste net – het netwerk kan het fysisch niet aan als iedereen (in een regio) alleen mobiel internet zou gebruiken. Gezien deze verschillende kenmerken van netwerken, investeert KPN bewust gelijktijdig in meerdere netwerken. Voor licht consumentengebruik zijn 4G ontwikkelingen wel van belang. De impact van deze ontwikkelingen zullen wij goed moeten monitoren omdat zij mogelijk van invloed zijn op de resultaten van dit dossier.

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3408206

4.3 Instemmen met het stimuleren en faciliteren van opschaling en commerciële toepassing van ICT diensten, primair met betrekking tot zorg economie;

Argumenten

In deze Digitale Agenda van Brabant werd voorgesteld gericht aandacht te besteden aan de opschaling en toepassing van innovatieve ICT diensten breedband binnen de maatschappelijke transitie domeinen (gezond ouder worden, vitaal platteland, energietransitie en slimme mobiliteit). Al deze maatschappelijke opgaven zijn meerjarige complexe processen waarbij de provincie een belangrijke orkestrerende en coördinerende rol te spelen heeft.

Voorgesteld wordt om in het kader van de Digitale Agenda initieel te kiezen voor een initiërende rol in met betrekking tot ‘gezond ouder worden’ en faciliterende rol met betrekking tot de domeinen ‘vitaal platteland’, ‘energietransitie’ en ‘slimme mobiliteit’. Hierbij wordt de provinciale inzet op het gebied van zorg economie – met name de focus op health@home – gericht versterkt en waar mogelijk gekoppeld aan de inzet in het kader van de Digitale Agenda.

De reden om te beginnen met zorg economie is de combinatie van maatschappelijke urgentie in combinatie met de verwachte meerwaarde van de te realiseren provinciale rol. De hoge zorgkosten vormen een steeds pregnanter een groot maatschappelijk probleem, waarbij ICT een veelbelovend middel is om de huidige en toekomstige vraagstukken in de zorg aan te pakken. Deze beweging wordt aangewakkerd door de decentralisatie en overheveling van taken naar gemeenten in het sociale domein – waaronder taken op het gebied van welzijn, jeugdzorg, de koppeling van de WMO met de Awbz, de wet werken naar vermogen. Zie ook onderstaand kader. Een derde reden ligt in de praktijk van lokale projecten binnen gemeenten, waarbij uit oogpunt van leefbaarheid en sociale verantwoordelijkheid toegang voor maatschappelijke breedband diensten worden gezocht op de beschikbare infrastructures in de gemeenten, zowel in de dorpskern als het buitengebied.

Het betreft hier een complexe combinatie van economische, organisatorische, sociale en technologische problematiek die het kunnen van menig lokaal bestuurder overstijgt.

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3408206

In dit speelveld kan de provincie de volgende rol vervullen:

- Het identificeren van bestaande Brabantse en landelijke goede voorbeelden. Bijvoorbeeld vormen van telegzorg in de thuiszorg;
- Het organiseren van kennisoverdracht en het uitdragen van deze goede voorbeelden. Hierbij wordt de samenwerking gezocht met gerelateerde provinciale programma's bijvoorbeeld op het gebied van Leefbaarheid en de Transitie Stad en Land;
- Het verder onderzoeken van opschalings-mogelijkheden en barrières van deze goede voorbeelden in Brabant. Het kan hier gaan om bijvoorbeeld wet- en regelgeving, financieringsproblemen, problemen met samenwerking tussen diverse actoren in het veld, of coördinatieproblemen ook met andere regio's binnen en buiten Brabant;

Kader: Beleidscontext Zorgeconomie

De provincie Noord-Brabant ziet ICT als een veelbelovend middel om de huidige en toekomstige vraagstukken in de zorg aan te pakken. Een van de vraagstukken is hoe de kwaliteit en beschikbaarheid van zorg kan worden gegarandeerd. De provinciale inzet in deze is vastgelegd in de Uitvoeringsstrategie Zorgeconomie (September 2012). Druk op de collectieve gezondheidszorg is enorm als gevolg van een samenloop van een aantal trends: vergrijzing, ontgroening, de groei van het aantal chronisch zieken, betere mogelijkheden om ziekten te diagnosticeren en te behandelen en het tekort aan zorgpersoneel. Deze trends leiden tot de verwachte explosieve groei van de kosten van het CPB. 87.1 miljard in 2010 en 254.9 miljard in 2050.

De uitdaging ligt met name in de verschuiving van 'wat techniek kan' naar 'wat mensen vragen'. Om de zorg betaalbaar te houden wordt gezocht naar andere manieren van het verlenen van zorg. Mensen langer, gezonder thuis laten wonen is een van de mogelijke oplossing. Hierbij worden ICT-hulpmiddelen en voorzieningen als cruciale voorwaardenscheppende middelen gezien.

Bijvoorbeeld:

- het versturen van doktersconsulten via internet
- het monitoren van (beginnend dementerende) ouderen in de thuissituatie
- het snel delen van grote medische bestanden zoals röntgenfoto's of
- doorsturen van thuis gemeten resultaten van chronisch zieken naar laboratoria zonder dat hiervoor een arts hoeft te worden geraadpleegd.

De ervaringen in het Slimme Zorg programma hebben onder meer geleerd, dat de inzet van nieuwe ICT toepassingen betekent dat organisatieprocessen anders moeten worden ingericht. Het gaat dan niet zo zeer om de productinnovatie, maar om systeeminnovaties.

Hier lopen veel projecten tegen aan als de fase van opschaling aanbreekt. In de afgelopen jaren is gebleken dat er veel projecten en pilots zijn gestart op het snijvlak van zorg en ict/domotica. Voorbeelden hiervan zijn Smart Homes, Telezorg en Zorgcirkels. De geografische opschaling van deze toepassingen blijft daarentegen veelal uit. Als verklaring hiervoor wordt een veelheid van oorzaken aangedragen:

- te hoge kosten/tarieven voor de toegang van maatschappelijke diensten op bestaande infrastructuren (zowel kabel als glasvezel);
- kosten van opschaling (zorgeconomie-fonds)
- onbekendheid huidige goede oplossingen
- technische problemen bij gebruiker, te weinig plug-and-play
- systeem- en keten afhankelijkheid- noodzaak tot multi-actor oplossingen
- technologie-aversie bij eindgebruiker
- te weinig infra aansluitingen bij eindgebruikers
- 'perverse financiële prikkels'.

Als gevolg van bovenstaande lukt het vaak niet om projecten op te schalen en duurzaam te implementeren zodat deze toepassingen daadwerkelijk gemeengoed gaan worden.

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3408206

- Via het Innovatiefonds kan de provincie in deze problematiek mogelijk (in bepaalde gevallen) ook een financiële rol te spelen. Voor financiële bijdragen uit het Innovatiefonds gelden de principes: projecten komen in aanmerking als zij I. financieel revoluerend zijn; II. Innovatief van aard zijn; III. Bijdragen aan de oplossing van maatschappelijke opgaven. Zie ook het Statenvoorstel Instelling fondsen tweede tranche Investeringsagenda);
- Wij kunnen hierbij voortbouwen op de al opgedane ervaring binnen de provincie (o.a. Slimme zorg, IAB4);
- Hiermee laten we zien dat Brabant een goede voedingsbodem heeft voor de opschaling en implementatie van producten en diensten op het gebied van zorg en ICT.

Het voorstel

Instemmen met het stimuleren en faciliteren van opschaling en commerciële toepassing van ICT diensten binnen gerelateerde provinciale kaders en gebruik makend van bestaand provinciaal instrumentarium. Hierbij wordt primair ingezet op zorgeconomie.

Financiën en planning

Voor dit voorstel wordt in de begroting van 2013 een werkbudget voor dienstenontwikkeling opgenomen (bedoeld voor de organisatie van bijeenkomsten). Ook wordt extra inzet op programma management en advies voorzien.

	2013	2014	2015
Programma management en advies	310 K	230 K	230 K
Breedband Dienstenontwikkeling	130 K	160 K	150 K

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3408206

4.4 Instemmen met het faciliteren van lokale breedband initiatieven door het stimuleren van de oprichting van een koepel coöperatie;

Grote marktpartijen zoals UPC, Ziggo en Reggefiber (voor buitengebieden en kleine kernen) en KPN/Eurofiber (op bedrijventerreinen) zijn slechts beperkt bereid te investeren in hoogwaardig breedband in onrendabele gebieden. Lokale initiatieven waarbij burger coöperaties of parkmanagers in eigen beheer netwerken aanleggen zijn in opkomst. Hierbij blijft het eigendom van het netwerk in handen van de eindgebruikers ('customer owned', bv. in Heeze-Leende) of komt in handen van een kleine marktpartij ('carrier owned', bv. zoals in Boekel). Voor het doorbreken van de marktstagnatie met betrekking tot de aanleg in wit gebied – als 'uitdagings' van de gevestigde marktpartijen - zijn het stimuleren van faciliteren van deze lokale initiatieven mogelijk van doorslaggevend belang. Een extra pluspunt betreft bovendien de mate van openheid. Door de lokale inbedding zijn de netwerken van kleinschalige en coöperatieve initiatieven bovendien vaak beter bereid en in staat toegang te bieden aan kleinschalige of innovatieve diensten aanbieders.

Naast bovenstaande voordelen hebben lokale initiatieven enkele nadelen:

- a. Lagere kwaliteit diensten.* Kleinschalige en lokale initiatieven zijn over het algemeen minder goed in staat (in vergelijking met de grote marktpartijen) om een aantrekkelijk en kostenconcurrerend aanbod aan 'triple play' diensten (telefonie, internet, televisie) aan te bieden aan de afnemers van het netwerk. Samenwerking en schaalvergroting kunnen zorgen voor een aantrekkelijker triple play diensten aanbod op lokale netwerken;
- b. Competentieproblemen.* Lokale initiatieven kunnen drijven op goed geïnformeerde professionals, maar ook op goedwillende amateurs. Het opzetten van een lokaal initiatief is complex. Momenteel zoeken lokale initiatieven elkaar al op om van elkaar te leren en ervaringen uit te wisselen. Voor de ontwikkeling van een goede 'pijplijn' van projecten voor het Breedbandfonds Brabant is de bevordering, organisatie en professionalisering van dit proces van belang.
- c. Continuïteitsproblemen.* Problemen om gedurende lange tijd technische en administratieve dienstverlening op een hoogstaand niveau te houden. Voor de provincie is het met name van belang toe te zien op een betrouwbare administratieve inrichting in verband met de inning van uitgezette leningen bij burgers door de coöperaties.

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3408206

Het voorstel

Voorgesteld wordt, de oprichting van een koepel coöperatie door lokale initiatieven te bevorderen. Deze koepel coöperatie ondersteunt de werking van het Breedbandfonds Brabant, door het vervullen van de volgende functies:

- Het in den brede informeren, adviseren en ondersteunen van lokale initiatieven;
- Het adviseren bij het inrichten van het administratief en technisch beheer;
- Hulp bij onderhandeling met dienstenaanbieders, mogelijk het sluiten van raamcontracten;
- Garanderen van openheid, nader onderzoek naar het opzetten van een maatschappelijke operator functie;
- Advisering en ontwikkeling van initiatieven in lijn met de criteria uit het investeringsreglement van het Breedbandfonds Brabant;
- De koepelcoöperatie werkt nauw samen met de fondsmanager. Hierbij richt de koepelcoöperatie zich met name op algemene voorlichting en de initiële fase van projectontwikkeling, en neemt de fondsmanager het stokje over als een projectinitiatief voor financiering door het Breedbandfonds Brabant in aanmerking zou kunnen komen.

Financiën en planning

Voor dit voorstel wordt in de begroting van 2013 een reservering van € 100.000,- opgenomen ten behoeve van de opzet en initiële inrichting van een koepel coöperatie. Een zelfde bedrag wordt mogelijk voorzien voor 2014 als de koepel coöperatie ook een maatschappelijke operator functie zal invullen. Na inrichting zullen de jaarlijkse definitieve kosten van de koepel coöperatie worden gedragen door de deelnemende coöperaties. Onderzocht zal worden in hoeverre de koepel coöperatie zinvol vorm gegeven kan worden in samenwerking met andere provincies. Ook is denkbaar dat wordt samengewerkt met energiecoöperaties die momenteel in ontwikkeling zijn.

	2013	2014	2015
Koepel coöperatie	100 K	100 K	-

Kanttekeningen

- Voor dit voorstel kijken wij nadrukkelijk naar externe stakeholders om hierin het initiatief te nemen.

4.5. Instemmen met het ontwikkelen en realiseren van een actieve communicatiefunctie rondom de Digitale Agenda;

Argumenten

Het fonds is afhankelijk van zowel burgerinitiatief als het initiatief van marktpartijen om projecten te initiëren en aan de fondsmanager voor te leggen. Juist omdat de markt momenteel gestagneerd is, is het van belang om als provincie op de zeepkist te gaan staan om enerzijds de vraagzijde te mobiliseren, anderzijds de aanbieders van hoogwaardig breedband te verleiden om juist in deze regio initiatieven te ontplooien. Actieve communicatie over de provinciale ambities en de voorwaarden van het Breedbandfonds Brabant is voor het realiseren van deze ambities van doorslaggevend belang.

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3408206

Het voorstel

Het voorstel is om vanuit de Digitale Agenda op meerdere manieren actief over het voorgenomen beleid te communiceren. Uitgangspunten hierbij zijn:

- Actieve inzet van en aanwezigheid op *social media*. Dit is een krachtig instrument en een logische extensie van een Digitale Agenda van Brabant;
- Inrichting van een gemeenschappelijke kennisloket (website) samen met overige provincies. Hiermee kunnen kosten worden gedeeld en ervaringen gebundeld;
- Organisatie van bijeenkomsten gericht op meerdere (voor het Breedbandfonds Brabant relevante) doelgroepen (gemeentebestuurders, parkmanagers, coöperatieve initiatieven, ICT dienstenaanbieders etc.).

Bij de communicatiestrategie Digitale Agenda wordt voortgebouwd op het provinciale communicatiebeleid en de communicatiestrategie rondom fondsvorming.

Financiën en planning

Voor dit voorstel worden de volgende kosten voorzien.

	2013	2014	2015
Communicatie	110 K	150 K	100 K

4.6. Instemmen met het doen uitvoeren van onderzoek ten behoeve van het monitoren van beleidsrelevantie en beleidsrealisatie van de Digitale Agenda.

Argumenten

De Digitale Agenda is voor de Provincie Noord-Brabant een nieuw beleidsonderwerp.

In lijn met de visie ‘Kennis- en onderzoek’ is het gewenst om deze beleidsinnovatie enerzijds te monitoren op beleidsrelevantie (‘streven we naar de goede doelen’), beleidseffectiviteit (‘past ons beleidsinstrumentarium bij de doelen die we proberen te realiseren’) en beleidsefficiency (‘staat onze inzet qua inzet in middelen in goede verhouding tot de doelen die we nastreven’). Anderzijds is het mogelijk en gewenst om dit beleid te verreiken met inzichten die vanuit de maatschappij, de economie en het onderzoek op het gebied van digitalisering zijn en worden ontwikkeld. Om deze redenen wordt voorgesteld om actief vanuit de Digitale Agenda enkele onderzoeken mogelijk te maken.

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3408206

Het voorstel

Het doen uitvoeren van enkele onderzoeken die gericht op het monitoren van beleidsrelevantie. Hierbij wordt gedacht aan:

- Onderzoek naar maatschappelijke kosten/baten analyse breedband investering (criteria + monitoring)
- Onderzoek naar economische mogelijkheden draadloos en 4G;
- Een behoefteonderzoek maatschappelijke operator functie in Brabant;
- Onderzoeksruimte nieuwe technologische ontwikkelingen.

Omwille van kostenbesparing zal waar mogelijk voortgebouwd worden op of samengewerkt worden met andere maatschappelijke stakeholders (Rijk, andere provincies, gemeenten).

Financiën en planning

Voor dit voorstel wordt in de begroting van 2013 een reservering van € 130.000,- opgenomen.

	2013	2014	2015
Onderzoek en gegevensverwerving	130 K	80 K	50 K

Financiën

De financiële implicaties van de voorstellen 1 en 2 worden voorgelegd in het kader van de 2^e tranche investeringsagenda. Zie daarvoor het Statenvoorstel ‘Instelling fondsen tweede tranche Investeringsagenda’.

De financiële implicaties van de voorstellen 4 t/m 6 zijn een nadere invulling van de al gereserveerde middelen in de provinciale begroting (begrotingspost 04.02.04). Een overzicht wordt geboden in de navolgende tabellen. De begrotingsimplicaties voor 2013 zijn opgenomen in de Voorjaarsnota 2013.

Begrotingspost 0002226 Digitale Agenda – flankerend beleid Breedband Fonds

	2013	2014	2015
Programma management en advies	310	230	230
Koepel coöperatie	100	100	-
Communicatie	110	150	100
<i>Totaal</i>	520K	480K	330K

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3408206

Begrotingspost 0002228 Digitale Agenda – netwerkbenutting, dienstenontwikkeling en beleidsreflectie

	2013	2014	2015
Breedband Dienstenontwikkeling	130	160	150
Onderzoek en gegevensverwerving	130	80	50
<i>Totaal</i>	260 K	240K	200K

Planning

Na vaststelling van deze Kadernota en Uitvoeringsprogramma Digitale Agenda gaat Gedeputeerde Staten over tot uitvoering.

Voor wat betreft de planning van de verdere realisatie van het Breedband Fonds wordt u verwezen naar het Statenvoorstel Instelling fondsen tweede tranche Investeringsagenda.

In 2017, parallel aan de evaluatie van het Breedband Fonds, wordt ook dit flankerend beleid Digitale Agenda van Brabant geëvalueerd.

Bijlagen

Geen

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
de voorzitter de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk drs. W.G.H.M. Rutten

Auteur: I.S. Lammers, ilammers@brabant.nl, toestel 073-6812982